

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

(א) [נקמן נמ:] טוטה כד:
(ב) [נעיל לה:] א [דברים
הס], (ד) [נעיל נד:],
(ו) נמי"א אין זה, (ז) ס"א
שמה תשקה ומאכל ולא
גורין רש"ל (ז) ש"ך למתני
נעיל נג:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה כל וכו' אי
צ"ה, י"ב ב"ק דקדושין
דף י"א ע"א קא מיפיש ליה
צ"ה אי נישאין עושה אי
ארוסין עושה וע"ש:

תוס' חד מקמאי

רב אמר קנה לכל ושמאל
אמר לא קנה אלא
לדברים האמורים בפרשה
אבל לאחילה בתרומה
לא קנה באונס ובשוגג.
והלכתא כרב ודוקא
באונס ובשוגג דה"ל
כביאה אבל בלא ביאה
לא אכלה מן הנשואין
אע"פ שכבר אכלה בחיי
בעלה. ושמעין מהא דהא
דתנן ב"ב אע"פ וב"ב
אלמנה כ"ג הי"ב אינו
מאכיל בתרומה אע"פ
שכבר אכלה בחיי בעלה
ולאפקדי (המה"פ תו"ן)
(מהמפרשים) שפרושה
כשלא אכלה בחיי בעלה
אבל אם אכלה בחיי
הבעל אוכלת שומרת
יבם בתרומה. ת"ד בת
ישראל פקחה שנתארסה
לכהן פקח ולא הספיק
לכנסה עד שנתחרש
אינה אוכלת מת אנה
לפני יבם חרש אינה
אוכלת כנסה הבעל ואח"כ
נתחרש אוכלת מת ונפלה

מוסף רש"י

קנה לכל. קנה דקמי
מתני קנה לכל. קנה
כהן הוא מתעלה בתרומה
ויורשה ומשמנה לה ומשקה
ופטרה בנגזל חליצה
(טוטה כד:). לא קנה
אלא לדברים האמורים
בפרשה. כפשת"ע יבמה
לקום על שם אחיו צמתלו
ולפטרה בנגזל. דהא דקני
לה יבם צ"ה כל דהו
מיבמה יבא עליה נפקא
לן, דלא כמיבמה יבמה יקמה
לו לאשה, אלא יבא עליה
ולקחה לו לאשה, ואשמעין
דציאתו עליה הן הן
ליקויה האשות ש"ל, הלך
למדי דלחמך ביה פרשתא
רבינו קרא נישואין הלל,
אבל למדי חריגה לאו
נישואין נינהו, ומה אמר
בפרשה פטור מלח"ה ע"י
יבוס ויקום על שם אחיו,
שיורש את נכסי אחיו ואין
אחיו מולקין עמו (טוטה).

מלאן ואילך. מהכנסת עטרה ולמטה אינו אלא נשיקה ופטור ומדפטור
בנשיקה ודאי פליג אדשמואל דנשיקה קרי לה הערחה והערחה רבינן
לה לחיובי: **קנה לכל**. צאחת מן הביאות גרועות הללו קנה לה לכל
דבר ואוכלת בתרומה מיד אם כהן הוא אפי' הלך למדינת הים ולא
צא עליה ציאה גמורה: **האמורים**
בפרשה. בפרשת יבמים שכחצ צה
מקרא וה"ו יבמה יבא עליה דדרשין
ליה זין בשוגג זין כמזיד זין באונס
זין ברלון: **לירש**. דכתיב יקום על
שם אחיו (דברים כה): **ולפטרה**
מייבוס. דלש מת ולו זניס מאשה
אחרת מותרת לשוק או אם הולאה
בגט לא ציאה חליצה או אם הימה
לה זרה נפטרה ציאתו של זו: **מן**
הנשואין. היכא דנפלה לפניו מן
הנשואין שכבר הימה אוכלת זניס
אחיו וכשמת ובטל קנינו פסקה
מלאכול דכ"ע לא פליגי דקניא לה
הך ציאה גרועה להאכילה: **לאוקמיה**
במקום בעל. שמה הימה אוכלת בחייו
מאכל כשציל זה אצל לאומי מצעל
דבחי העל לא הימה אוכלת דאין
האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס
לחופה האי נמי לא חלים מיניה ודוקא
צ"ה צ"ה בלל דעת קנין אצל צ"ה
גמורה אשתו גמורה היא וכוללת
אפי' לשמואל: **אין היבם מאכיל**.
צ"ה גרועה: **אינה אוכלת**.
(ד) **חופה לאו חופה היא**
דגורין נשואי חרש אטו קידושי
חרש כדלמדין לקמן: **מת**. חרש
זה לאחר שכנסה ונפלה לפני יבם
חרש: **אוכלת**. דלא גרעה ציאת
חרש מציאת שוגג זונות ואונס
שאין מתכוין לקנות ורבייה רחמנא
לגבי יבם: **לשמואל קשיא**. דהא
לא הוה אכלה מעיקרא וקאכלה
השתא: **אימא כנסה ואח"כ נחמרה**
אוכלת. מת אחר שכנסה ונתחרש
ונפלה כו' אוכלת דהא אכלה
מעיקרא: **ומאי צונו**. יפה כמו
ומאי יפוי כח איכא הא בעל נמי
חרש הוא ומאכילה: **חרש מעיקרא**.
קודם שכנסה: **דהא אכלה מעיקרא**.
והשתא הדרא בזה צ"ה דהא
רחמנא רבייה: **כל ציאה שהצעל**
מאכיל. כגון ציאת חופה: **שלא**
לרב. אע"ג דהא מתני' פריכה ליה
דקמי אכלה ודע"ג דלא אכלה
מעיקרא והויה כנופלת מן האירוסין
דלמדין לא אכלה אפי' לרב: **מסרין**
לה כדמסרין מעיקרא. אל"כ
דשמואל חסורי מחסרה והכי קמי
כנסה ואח"כ נחמרה אוכלת מת
ונפלה לפני יבם חרש אוכלת דהא
אכלה מעיקרא: **אלא לשמואל**.
דאפי' האוכלת בחיי בעלה אינה אוכלת
כשציל היבם צ"ה גרועה: **קשיא**.
דהא ציאת חרש כציאת שוגג ואונס
היא בלא כוונת קנין ואכלה: **גולד**
לה בן אוכלת. כשציל בנה כדכתיב
וליד צימו הם יאכלו בלחמך (ויקרא
כז) קרי ביה יאכילו [נדק מד:]: **מס כבן**.
והאז קיים: **ר' נתן אומר אוכלת**.
כשציל בעלה: **ומיט ליה**. בלא בן:

קסבר ר' נתן נשואי חרש. דקדשה כשהוא פקח מאכילין בתרומה דמדלוריתא משעת אירוסין אוכלת דכתיב (סו) וכהן כי יקנה נפש קנין כספו
הוא יאכל צו מיד ורצנן הוא דגורי עד שתכנס לחופה משום גזירה שמה ימגור לה כוס צבית אציה ותשקה לחיה ולאחותה כדלמדין בכתובות
כאע"פ (דף טו:) הלכך כיון דהאי צעעת קנין הוה צ"ה דהאי כניסה לחופה וליכא למיגור^ו שמה תשקה אכלה אצל לא גורין
נשואי חרש אטו קידושי חרש דלאו צר קנין הוא ורצנן גורי נשואי חרש דהוה צ"ה דעת צעעת קידושין אטו היכא דקדשה כשהוא חרש
דקיניו לאו קנין: **גולד לה בן למה** לי. בלא בן נמי אכלה לרבי נתן: **משום רצנן**. לאשמועינן היכא דלולד לה בן מודו: **והדר פליג**
עלייהו. ואוכלת דקאמר רבי נתן אכלה מילתא קאי זין אסיפא דמת הבן זין ארישא קודם שגולד לה בן דקאמר רצנן אינה
אוכלת: **אי הכי**. דרבי נתן ארישא נמי פליג ומנטר הוא דנטר לרצנן עד סיומה: **ליסתי** **מס כבן** אינה אוכלת **רבי נתן אומר אוכלת**.
דמיהו כולה מילתא דרצנן כדאמר והדר ליפלוג רבי נתן אכלה אצל השמא ליכא למינר דנטר להו אסיומה וצמת הבן לחודא פליג:

לדברים האמורים. אע"ג דכל שאר דברים כמזניס נמי בפרשה
כדרשין כיון שלקחה נעשית כאשתו לכל דבר כיון
דציאת שוגג לא קני בעלמא סבדא הוא ללא רבייה אלא לדברים
המפורשים בפרשה כהדיא כגון לירש כנכסי אחיו דכתיב יקום על
שם אחיו לנחלה ולפטור אשת אחיו
מן היבוס דכתיב לו לאשה ולא לאחיו
לאשה דפקע מינה זיקת אחיו
ולפטור לרעה דכתיב ציאת אחיו ציאת
אחד הוא בונה ואינו בונה שני צמים
דהנהו דברים הוו לאוקמיה במקום
בעל אצל בתרומה לא אכלה ע"י
קני גמור הוא: **לדברים**
האמורים בפרשה. אע"ג
דבפרשה שמענו דהוה
כאשתו לכל דבר דלמדין
כיון שלקחה נעשית כאשתו
לכל דבר מ"מ לא שמעין
מחמא ציאת שוגג ואונס
(ה"ל) [רק מיידין צ"ה]
גמורה אצל ציאת שוגג
ואונס לא הוה כאשתו
לכל דבר אלא לדברים
האמורים כהדיא בפרשה:
מן הנשואין דב"י הכל
אכלה ע"י ציאת שוגג
דבלא ציאה לא דלמדין
ולא היבמה עד שבעל:
לאחרי מבעל לא ויה"ה
דהוה מ"י למינר דליכא
בנייהו לירשה ולעטמ
לה לשמואל כיון דלא
אלימא מצעל לא ירית
לה ולא מיטמא כמו בעל
גופיה כששמו ארוסה:
(א) ובידש"ל לא משמע
כן ח"ל ירושלמי קנה ולא
חילק צ"ה ציאה לציאת מאן
קנה שמואל אמר לא קנה
לכל אלא לדברים האמורים
בפרשה לירש כנכסי מת
והתיר לרעה לשוק ו'
ימתן אומר קנה לכל. ח"ר
יתכן יבם ציאת פלוגין
בשמעיה צה אצל אס גמר
הציאה כ"ע מודו וא"כ
משמע דרב ושמואל דכ"ה
קיימי אהערה וימת
שפסח התמוד פלוגמיהו
דרב ושמואל אחר מתני'
אחד המערה ואחד הגומר
קנה דענה קיימי כן
פירש רבינו נתנאל אך
המסופות לא פירשו כן.
ופירשו דקיימי אציאת שוגג
וראה לדבריהם דקאמר
בסמ"ן י' רבי רחמנא
ציאת שוגג כמזיד וכו'
שמענו דבציאת שוגג אייר
אצל בהערה לא פליגי
כאן מחלוקין על משנה
אחד המערה ואחד הגומר
לאו משום דקאי עליה
אצל משום דמסיים קנה
דקאי נמי אשוגג כ"י ל'
ע"י. וראי הספיק לרנסה
עד שמתרס. לקמן מפרש
טעמא דגורין נשואי חרש
אטו קידושי חרש ור"ת
בלא האי טעמא לא תאכל
משום סמפון דשמא י'
זה מוס וקידושי טעות הוו
דלא דע לבדקה בעל לפי
שלא הספיק לכנסה עד
שמתרס ו"ל טעמא מאן
קידושי טעות הוו כשנמלא
זה מוס משום דלימיר אס
היה יודע שכן הוא לא
היה מקדשה חוה החרש לא
היה לו דעת להפקיד בדבר
ולא חיישנא שמא יתפקח
וימלא סמפון: **נשואי חרש**
מאכילין בתרומה. דלא
איכא משום סמפון כיון
דהוה צר דעת כשקדשה
ולשמא ימגור ליכא דלינה
צבית אציה ואטו קידושי
חרש לא גור רבי נתן:
הבא על אחת מכל
העריות האמורות בתורה
או פסולות ודוקא בני אצל
ציאת זנות דפרייה לא פסיל
לה לכהן ולא משא"ל
ונה לית דסבר פני הבא
על הפרייה שלא לשם אישות
עשאה וזהו אלא לרי אלעזר
למלקן הבא עליה אס בעל

מכאן ואילך אינו אלא נשיקה ופטור עליה
ופליג אדשמואל: אחד המערה ואחד הגומר
קנה: **מאי קנה** ר"ב אמר קנה לכל ושמואל
אמר לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה
לירש כנכסי אחיו ולפטרה מן הייבוס "מן
הנשואין לד"ה אכלה דהא הות קאכלה
מעיקרא כי פליגי מן האירוסין רב אמר
אוכלת דהא רבי רחמנא ביאת שוגג כמזיד
ושמואל אמר כי רבי רחמנא לאוקמיה
במקום בעל לאומי מבעל לא ואודא
שמואל לטעמיה דאמר רב נחמן אמר
שמואל כל שהבעל מאכיל יבם מאכיל וכל
שאין הבעל מאכיל יבם אינו מאכיל מיתבי
בת ישראל פקחה שנתארסה לכהן פקח
ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש אינה
אוכלת מת ונפלה לפני יבם חרש אוכלת
ובזו יפה כח היבם מכח הבעל בשלמא
לרב נחמא אלא לשמואל קשיא אמר לך
שמואל אימא הכי ולא הספיק לכונסה עד
שנתחרש אינה אוכלת בתרומה כנס ואח"כ
נתחרש אוכלת מת ונפלה לפני יבם חרש
אוכלת ומאי בזו דאילו בעל חרש מעיקרא
לא אוכלת ואילו יבם חרש מעיקרא אכלה
ואיכא דאמרי מן האירוסין ד"ה לא אכלה דהא
לא אכלה בחיי בעל כי פליגי מן הנשואין
רב אמר אוכלת דהא הות אכלה מעיקרא
ושמואל אמר אינה אוכלת כי רבי רחמנא
ביאת שוגג כמזיד לדברים האמורים בפרשה
אבל לכל מילי לא והאמר רב נחמן אמר
שמואל כל שהבעל מאכיל יבם מאכיל
אימא כל ביאה שהבעל מאכיל בה יבם
מאכיל בה וכל ביאה שאין הבעל מאכיל
בה אין היבם מאכיל בה מיתבי בת
ישראל פקחה שנתארסה לכהן פקח ולא
הספיק לכונסה עד שנתחרש אינה אוכלת
מת ונפלה לפני יבם חרש אוכלת ובזו יפה
כח יבם מכח בעל בשלמא לרב מתרין
ידברתיין מעיקרא אלא לשמואל קשיא
קשיא: **ת"ר** בת ישראל פקחה שנתארסה
לכהן פקח ולא הספיק לכונסה עד שנתחרש
אינה אוכלת גולד לה בן אוכלת מת הבן
רבי נתן אומר אוכלת וחכמים אומרים אינה
אוכלת מאי טעמא דרבי נתן אמר רבה
הואיל שכבר אכלה א"ל אביי אלא מעתה
בת ישראל שניסת לכהן ומית ליה תיכול
שכבר אכלה אלא כיון דמית ליה פקע ליה

מבואר

קדושתיה מינה הכא נמי כיון דמית ליה פקע קדושתיה מינה אלא אמר רב
יוסף קסבר ר' נתן נשואי חרש מאכילין בתרומה ולא גורין נשואי חרש אטו
קדושי חרש א"ל אביי אי הכי גולד לה בן למה לי משום רבנן וליפלוג רבי
נתן עלייהו ברישא שביק להו לרבנן עד דמסיימי מילתייהו והדר פליג עלייהו
אי הכי ליתני מת הבן אינה אוכלת רבי נתן אומר אוכלת קשיא: **וכן**
הבא על אחת מכל העריות: אמר רב עמרם הא מלתא אמר לן רב ששת
ואנהרינהו

ולא ס"ל כוונתו: כמורת ומיה לשראל פסוקן] לאו לפוסלה לכהונה מיירי דבלא"ה אפסלא וקיימא ולמורה דכי נשא ליכא למינר דלינה בת כהן אלא ר"ל לענין מלקות
קנה לכל. קנה דקמי מתני קנה לכל. קנה כהן הוא מתעלה בתרומה ויורשה ומשמנה לה ומשקה ופטרה בנגזל חליצה (טוטה כד:). לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה. כפשת"ע יבמה לקום על שם אחיו צמתלו ולפטרה בנגזל. דהא דקני לה יבם צ"ה כל דהו מיבמה יבא עליה נפקא לן, דלא כמיבמה יבמה יקמה לו לאשה, אלא יבא עליה ולקחה לו לאשה, ואשמעין דציאתו עליה הן הן ליקויה האשות ש"ל, הלך למדי דלחמך ביה פרשתא רבינו קרא נישואין הלל, אבל למדי חריגה לאו נישואין נינהו, ומה אמר בפרשה פטור מלח"ה ע"י יבוס ויקום על שם אחיו, שיורש את נכסי אחיו ואין אחיו מולקין עמו (טוטה).

ולא ס"ל כוונתו: כמורת ומיה לשראל פסוקן] לאו לפוסלה לכהונה מיירי דבלא"ה אפסלא וקיימא ולמורה דכי נשא ליכא למינר דלינה בת כהן אלא ר"ל לענין מלקות

קנה לכל. קנה דקמי מתני קנה לכל. קנה כהן הוא מתעלה בתרומה ויורשה ומשמנה לה ומשקה ופטרה בנגזל חליצה (טוטה כד:). לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה. כפשת"ע יבמה לקום על שם אחיו צמתלו ולפטרה בנגזל. דהא דקני לה יבם צ"ה כל דהו מיבמה יבא עליה נפקא לן, דלא כמיבמה יבמה יקמה לו לאשה, אלא יבא עליה ולקחה לו לאשה, ואשמעין דציאתו עליה הן הן ליקויה האשות ש"ל, הלך למדי דלחמך ביה פרשתא רבינו קרא נישואין הלל, אבל למדי חריגה לאו נישואין נינהו, ומה אמר בפרשה פטור מלח"ה ע"י יבוס ויקום על שם אחיו, שיורש את נכסי אחיו ואין אחיו מולקין עמו (טוטה).

